

MHB Yıl 16 Sayı 1-2 1996

Yargıtay Hukuk Genel Kurulu Kararları

Velayetin Tevdii (Ananın yabancı uyruklu olması)-
Yabancı Uyruklu Anaya Velayet Tevdii-
Çocuğun Menfaatleri (Ananın yabancı uyruklu olması)-
Velayetin Tevdii (Toplum yararı)-Toplum Yararı
(Velayet tevdiine etkisi)-Çocuğun Dini, Ahlak ve Mesleki Terbiyesi*

Esas : 1992 / 2-763
Karar : 117
Tarih : 17.3.1993

DAVA ve KARAR: Taraflar arasındaki "şiddetli geçimsizlik nedeniyle boşanma" davasından dolayı yapılan yargılama sonunda; Kadıköy 4. Asliye Hukuk Mahkemesince davanın kabulüne dair verilen 13.12.1991 gün ve 1990/999 E.1991/880 K. sayılı kararın incelenmesi davalı vekili tarafından istenilmesi üzerine;

Yargıtay 2. Hukuk Dairesi'nin 14.4.1992 gün ve 1992/4086-4386 Sayılı İlâmı :

(...Ana yanında kalmasının çocukların bedeni, fikri ve ahlaki gelişmesine engel olacağı yolunda ciddi ve inandırıcı deliller bulunmadığı halen mevcut veya ileride meydana gelecek tehlikelerin varlığı da iddia ve ispat olunmadığı halde özellikle ana bakım ve şefkatine muhtaç yaştaki 1988 doğumlu küçüğün velayetinin babaya verilmesi usul ve kanuna aykırıdır...) gerekçesiyle bozularak dosya yerine geri çevrilmekle, yeniden yapılan yargılama sonunda; mahkemece önceki kararda **direnilmiştir.**

* İlmi ve Kazai İçtihatlar Dergisi, 33 (1993), 9563 vd.

YARGITAY HUKUK GENEL KURULU KARARI :

Hukuk Genel Kurulu'nca incelenerek direnme kararının süresinde temyiz edildiği anlaşıldıktan ve dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra gereği görüldü :

Direnme kararı yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık, tarafların evliliklerinden olma, 2.11.1988 doğumlu müşterek çocuklarının velayetinin ana-babadan hangisine bırakılması gerektiği noktasında toplanmaktadır.

Hemen belirtmek gerekir ki, müşterek çocuk doğum tarihi itibarıyla, ana bakım ve şefkatine muhtaç yaştadır. Özel Daire'nin velâyet tevdiinde bu hususu özenle gözönünde bulunduran devamlılık kazanmış ilke niteliğindeki uygulaması, Hukuk Genel Kurulu'nun birçok kararlarında da aynen benimsenmiştir. İlke bu olmakla birlikte, müşterek çocuğun velâyetinin, ana veya babadan birine bırakılırken, küçüğün menfaatlerinin gözönünde bulundurulacağı da kuşkusuzdur.

Somut olayda, müşterek çocuğun, velâyetinin anaya bırakılarak onun yanında kalmasının fiziki, fikri ve ahlâki gelişmesine engel olabileceği yolunda ciddi ve inandırıcı bir delil getirilemediği gibi, ileride de çocuk yönünden bu konularda tehlikelerin doğabileceği kanıtlanabilmiş değildir.

O itibarla, temel kuraldan ayrılmayı haklı kılacak bir yön bulunmadığından, müşterek çocuğun yaşı itibarıyla, velayetinin anaya verilmesine işaret eden Hukuk Genel Kurulu'nca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulması gerekirken, önceki kararda direnilmesi doğru değildir.

O halde Usul ve Yasa'ya uygun bulunmayan direnme kararı bozulmalıdır.

SONUÇ : Davalı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile, direnme kararının Özel Daire bozma kararında ve yukarıda gösterilen nedenlerden dolayı (BOZULMASINA), yapılan ilk görüşmede çoğunluk sağlanamadığı için, ikinci görüşmede oyçokluğu ile karar verildi.

Y.H.G.K. 17.3.1993, E. 1992/2-763-K. 117

NOT : Yargıtay Hukuk Genel Kurulu Kararı ile yabancı uyruklu ve gayrimüslim anne ile, Türk ve Müslüman babadan olan, ana şefkatine muhtaç (4 yaşında) çocuğun velayetinin tevdi meselesi çözümlenmiştir.

Konu, yabancı ülkelerde yaşayan Türkler'in burada yaptıkları evlilikler sebebi ile günceldir. Hukuk Genel Kurulu Kararı 22/20 oy ile alınmıştır. Kararın muhalefet şerhinde olay her yönü ile geniş ve kapsamlı olarak incelenmiştir. Ahvali şahsiye hukukunda aslolan milli kültürün milli mevzuat ile korunması ve yaşatılmasıdır. Bozma kararı bu temel prensibe aykırı sonuç doğurduğu için bizde muhalefet şerhindeki düşüncelere katılıyoruz.

Kararın daha iyi değerlendirilebilmesi, Yargıtay 2. Hukuk Dairesi Kararının ve Mahalli Mahkeme kararının da okunması ile mümkün olacaktır.

Avukat Mustafa KÖSE

KARŞI OY YAZISI

Karı koca olan taraflar arasındaki geçimsizlik, ortak çocuk Esin'in yetiştirilmesinde kendisine verilecek kültür ve eğitim şeklinde eşler arasında oluşan fikir ayrılığından kaynaklanmıştır. İsviçre uyruklu olan anne, çocuğun katolik mezhebi kurallarına göre, baba ise, Türk gelenek ve göreneklerine uygun olarak eğitilmesini istemektedir.

Tarafların bu konuda anlaşma sağlayamamış olması, boşanmayla sonuçlanmıştır. Anne İsviçre mahkemesine açtığı dava ile boşanmayı ve velayet hakkını, davacı koca ise Türk yargısına başvurarak boşanma ve velayet hakkını elde etmiştir.

Davalı kadın velayetin kendisine verilmesi gerektiğinden söz ederek temyiz isteğinde bulunmuş, boşanma temyiz isteği dışında tutulmuştur.

Mahkemece çocuğun uzun süreden beri Türkiye'de baba yanında Türk gelenek ve görüneklerine uygun olarak büyüdüğü, bu konularda belirli alışkanlıklar ve bilgiler edindiği, içinde büyüdüğü ortamın değiştirilmesinin çocuğun maddi manevi gelişmesini olumsuz yönde etkileyeceği vurgulanarak velayetin babaya tevdi uygun görülmüş ve anne yararına hakka ve hukuka uygun kişisel ilişki düzenlemesi yapılmıştır.

Velayeti dava konusu olan Esin; 1988 doğumlu olup, beş yaşını bitirmek üzeredir. Bir yıl sonra 8 yıllık ilk eğitime başlayacaktır.

"Aile, Türk toplumunun temelidir. Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlanmasına öğretim ve uygulamasını sağlamak için gerekli tedbirler alır, teşkilat kurar" (Anayasa Md. 41). "Eğitim ve öğretim, Atatürk İlkeleri ve İnkılâpları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır.." (Anayasa Md. 42)

Türk Milletinin bütün fertleri, Atatürk İnkılâp ve İlkelerine ve Anayasa'da ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin milli, ahlakî, insani ve manevi ve kültürel değerlerini benimsemeye, kurmaya, geliştirmeye, ailesini, vatanını, milletini sevip yükseltmeye, Anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmeye yeterli şekilde eğitim ve öğretim almak ve geliştirmekle yükümlüdür (1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu md.2).

Görüldüğü gibi Milli Eğitim Temel Yasası; Türk vatandaşlarının, Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak, milli birlik ve bütünlük içinde ekonomik, sosyal,

kültürel kalkınmayı, desteklemek, hızlandırmak ve en önemlisi Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapma görev ve yükümlülüğünün bulunduğu ve bu ilkeleri gerçekleştirecek bilgi ve beceriyi kazanmayı zorunlu görmüştür. Ancak Türk toplumuna ve vatan bütünlüğüne yönelik olumlu adımların yalnızca maddi bilgiler edinmekle gerçekleştirilmesi her zaman ve genellikle olanaklı olmaz. Bunun için ayrıca Türk tarihinden, gelenek ve göreneklerinden, milli duygu ve düşüncelerinden ve bunların tarihi, milli, ahlakî, maddî, manevi değerler içinde biçimlenip geliştirilmesi de zorunludur.

Bu nedendir ki 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununu, 4. maddesiyle, "Türk vatandaşı kız ve erkek çocuklar ilköğrenimlerini resmi veya Türk ilkokullarında yapmakla mükelleftir" ilkesini ve Temel Eğitim ve Öğretim Yasası'nın 112. maddesi de, din kültürü, ahlak eğitim ilk-orta-lise ve dengi okullarda okutulmasını, zorunlu ders olarak benimsemiştir. Din ahlâk ve mesleki terbiyede; öğretim kurumlarıyla, aileye birlikte görev verilmiştir. Medeni Kanun'un 264/2, 265, 266. maddeleriyle ana babaya verilen bu görevlerle eğitim kurumlarının benimsediği düşünce ve ilkeler arasında sıkı sıkıya ve vazgeçilmesi mümkün olmayan zorunlu ilişkiler vardır. Bu iki kutsal kurumun birlik ve beraberlik içinde olması halinde amaca uygun kişilik kazandırılabilir.

Çocuğun dini ve mesleki terbiyesinde, ana ve baba eşit haklara sahiptir (M.K. 264-265). Nesebi düzgün olan çocuk babanın velayetine teydi edilmemiş olsa bile, onun ismini taşır ve onun vatandaşlık haklarına sahip olur (M.K. 259). Ana, baba ve çocuk birbirlerine karşı aile yararlarının gerektirdiği yardım, görüp gözetme görevleri ile yükümlüdürler (M.K. 1, 260).

Velayet İsviçreli anneye bırakıldığı takdirde çocuk İsviçre yasalarına, gelenek ve göreneklerine, dinine uygun eğitime tabi tutulacak ve bunun sonucu olarak da özellikle şu olanaklardan yoksun kalacaktır:

a) Türk tarihinden gelenek ve göreneklerinden, milli duygu ve düşüncelerden, bunların tarihi, ahlaki, maddi, manevi değerleri içinde biçimlenip gelişmesinden,

b) Emperyalizme karşı gerçekleştirilen milli mücadelenin oluşumu ile bunun sonucu büyük Önder tarafından gerçekleştirilen ve Türk Milleti'nin vazgeçilmez hasletlerini oluşturan ilke ve inkılâplarının kapsam ve niteliğinden ve Türk Milleti'ne kazandırdığı milli birlik ve bütünlükten, Yurtta barış Dünyada barış ilkesinden,

c) Türk milli eğitiminin amaçladığı atalarının tarihi gelişim içinde cesaret, fedakâr-lık ve kahramanlıklarından örnek alarak yurduna, toplumuna hizmet verme duygusunu, yurt sevgisini, yurdunu tanıma ve tanıtırma olanaklarından, Avrupalıların düşünce biçimine aykırı olarak geniş ailenin Türk toplumunun temelini oluşturduğundan (M.K. m. 318-515), ailenin benimsediği ahlakî ve manevi değerleri koruyup geliştirme duygusundan,

d) Vatandaşı olduğu topluluğun tabii olduğu milli, manevi değerlerden habersiz, buna karşılık her vesile ile, Türkün barbarlığını dünya kamuoyuna yayma çabası içinde bulunan ve bunu tarihi süreçler içinde yaymayı, işlemeyi amaç edinmiş bir ortamda yetişip gelişmesine ve en azından damarında bulunan Türk kanından utanç duyabilecek bir eğitim sistemiyle baş başa kalacaktır.

Velayetin düzenlenmesinde çocuğun gelecekteki yararı yanında bağımlı olduğu topluluğun yararları daha önemli bir etkidir (Velidedeoğlu H.V. Türk Medeni Hukuku Ct.2- Aile Hukuku 5. bası 1981, s. 266. Yalçınkaya M. Kaleli Ş; Boşanma Hukuku ct. 2, S. 1842; Kaleli, Ş: Usul Hukuk Yönünden Velayetin Düzenlenmesi Davaları, ABD, 1978/1, S. 42, Hak. 18.10.1969/2-786/771). Çünkü kişi geçicidir, baki olan millettir, milletin bekası bireylerinin onu yaşatma, yüceltme azim ve iradesine bağlıdır. Nitekim, bu konuda yasal düzenleme de yetersiz görülmüş ve bu boşluk (1985 yılı hazırlanan T.M.K.Ö.T. nin 144-145. maddeleriyle "velayet düzenlenmesinde çocuğun özellikle sağlık, terbiye ve ahlak bakımından yararı esas tutulur" şeklindeki ifadelerle doldurulmuştur. Öntasarıda belirtilen terbiyenin yukarıda açıklanan Milli Eğitim Temel Yasası'nın benimsediği terbiye şekli olduğunda kuşku yoktur. Bu düzenleme çocuğun milli yararları ile toplumun yararlarının dengelemesini amaçlamaktadır.

"Evlilik mevcut iken ana ve baba, velayeti beraberce icra ederler. Anlaşamazlarsa babanın reyi muteberdir" (M.K. 263). Velayetin kullanılmasında ana-babanın anlaşmaması halinde yasa koyucu hakem olarak araya bir üçüncü kişiyi sokmamış, bu konuda üstünlük babaya tanımıştır. Somut olayda baba, Türk ve İsviçre Medeni Kanunlarının tanıdığı bu hakkı kullanma imkânından yoksun bırakılmıştır. Çocuğunu bir daha görmesi olanaksız olacak şekilde İsviçre hakimince yapılan kişisel düzenleme karşısında, babanın çocuğunu Türkiye'ye kaçırmaktan başka çıkar yol kalmamıştır. Çocuğun Türk kültürüne göre yetiştirebilmek için İsviçre'deki işini, düzenini terk etmeyi göze alabilmek takdirle karşılanması gereken bir davranıştır. Hukuk Genel Kurulu sayın çoğunluğunun bu ulvi davranışı bir sabıka olarak değerlendirmesi ve ayrıca çocuğu milli kültürü kazandıktan sonra gerekiyorsa yabancı ülkelerde eğitimini tamamlaması yerine Türklüğe tamamen yabancı bir kültür ile yetişmesinin yeğlenmesindeki tercihi anlamak mümkün değildir. Kaldı ki İsviçre'deki eğitim ve öğretimin Türkiye'dekinden daha üstün olduğunu kabul etmenin de izah edilir bir yanı yoktur. Gerçekten pozitif hukukumuzda: Türk milli kültürüne aykırı terbiye verilmesi, velayet hakkının alınması için bir neden olarak benimsenmiş ve uygulama ile de kararlılık kazanmıştır. Velidedeoğlu, H.V. age., sh. 390-Y.2.H.D., 26.11.1953 gün 394/3800).

Velayetin düzenlenmesinde çocuğun anne bakım ve şefkatine muhtaç yaşta olması, mutlak şekilde çocuğun anneye verilmesini gerektirmez. Bu husus, her olayın kendine özgü koşullarına göre değerlendirilmelidir. Gerçekten İkinci Hukuk Dairesi'nin 22.4.1986 gün ve 400/4254 sayılı ve yine İkinci Hukuk Dairesi'nin 25.2.1986 gün ve

1714/2025 sayılı kararlarında konu ile ilgili olarak "fiili duruma rağmen alıştıkları çevrenin değiştirilmesine sebep olacak şekilde çocukların velayetinin anneye verilmesi sakıncalıdır" denilmiş ve Hukuk Genel Kurulu'nun 8.10.1969/2-786/771 sayılı kararında da aynı konu, "çocuğun anne ihtimamına muhtaç olacak yaşta bulunması nedeniyle velayeti davalıya verilmiştir. Bu gerekçe muhtaç olacak yaşta bulunması nedeniyle velayeti davalıya verilmiştir. Bu gerekçe yeterli değildir. Müşterek çocuğun ve tarafların durumu tartışılarak velayetin hangi tarafa verilmesinin küçüğün, tarafların ve dolayısıyla TOPLUMUN yararına olacağı gözönünde tutulmalıdır" denilerek vurgulanmıştır. Aynı şekilde, İkinci Hukuk Dairesi'nin 11.3.1993 gün ve 1697-2431 sayılı kararında da; "tarafların 1987 doğumlu çocuklarının Konya'da oturan baba yanında olduğu anlaşılmıştır. Şehir merkezinde köye nazaran daha iyi imkânlarla sahip okulda eğitim görmesi çocuğun fikri gelişmesi yönünden onun yararına olacağı düşünülerek velayetin babaya verilmesinin uygun olacağı düşünülmeden..." şeklindeki ifade ile de aynı husus belirtilmiştir.

Yüksek İkinci Hukuk Dairesi'nin benimsediği ana bakım ve şefkate muhtaç olma kuralı, yukarıda belirtilen ve bunlara benzeyen ayrıcalıklı durumların bulunmaması halinde ve ayrıca ana babanın aynı konuda olduklarında uygulanan bir ilkedir. Milli benlik ve kültür yönünden birbirlerine yabancı olan anne, baba söz konusu olduğundan her Türkün, Türk yasalarının öngördüğü ilkeler doğrultusunda yetiştirilmesi velayetin düzenlenmesinde önemli bir etkidir.

Ayrıca ve önemle belirtmek gerekir ki; küçük kız çocuğunun ana bakım ve şefkate muhtaç olduğu için anaya verilmesi gerektiği görüşü, ana ve babanın farklı milliyetlere sahip olması halinde katı bir şekilde uygulanma olanağı yoktur. Bu ilke, aynı kültüre sahip ve aynı devlet vatandaşları arasında bile katı bir şekilde uygulanma olanağı yoktur. Bu ilke, aynı kültüre sahip ve aynı devlet vatandaşları arasında bile katı bir şekilde uygulanmadığına göre, farklı kültür ve vatandaşlık durumunda evleviyetle farklı şekilde uygulanmalıdır.

Diğer taraftan, Türk Medeni Kanunu'nun 263. maddesine tekabül eden İsviçre Medeni Kanunu'nun ilgili maddesi, aile hukuku alanında 1975 yılında İsviçre'de yapılan köklü değişiklikler sırasında da olduğu gibi bırakılmıştır. Eşlerin anlaşmamaları halinde babanın reyinin muteber olduğu kuralı, bugün dahi İsviçre'de yürürlüğünü sürdürmektedir.

İsviçre Mahkemesi, ana babayı boşamış ve çocuğun velayetini anneye vermiştir. Bu kararlar düzenlenen velayet fıkrası aynen aşağıya alınmıştır. (Horgen Bidayet Mahkemesi 0290107-11 RamR 3/a.,9.71991'in kısmen kararı)

Davacı Anne 1949 doğumlu katolik,

Davacı Baba 1952 doğumlu Türk-Müslüman

SONUÇ :

1- Her iki tarafın evliliği Medeni Kanun'un 142. maddesine göre boşanma ile sonuçlanacaktır. (Boşanmayı gerektiren nedenlere kararda yer verilmemiştir).

2- Esin isimli, 2.9.1988 doğumlu ortak çocuğun bakımı ve velayeti davacı anneye verilecektir.

Davalının ortak çocuk Esin'i hemen İsviçre'ye geri geçirip, davacıya verilmesine zorunlu kılınacak.

3- a) Davalıya kızı Esin'i senede 3 hafta yazın 1 hafta kışın İsviçre'de ziyaret etme hakkı tanınmıştır.

b) Davalı ziyaretini 3 ay önceden yazılı olarak davacıya bildirmesi gerekir. Şayet davacı davalının belirttiği ziyaret tarihlerini kabul etmez ise, davacının oturduğu bölgenin kanuni okul tatillerinde yani yazın ilk üç haftada, kışında spor tatilinin (Şubat ayı) son haftası kanunen ziyaret günleri olarak geçerlidir.

c) Davalı, kızı Esin'i ziyaret etmeden önce, pasaportunu gereken ziyaret süresi içinde Wödensvil çocuk esirgeme kurumuna geçici olarak bırakılmalıdır.

Davalı kızı Esin'i, İsviçre'ye getirdikten sonra gereken belediye dairesinde kızının pasaportundaki kaydını derhal iptal ettirmelidir.

Şayet davalı bu şartları gerçekleştirmez ise davacı kendi haklarını koruyup kızı Esin'i davalıya göstermekten vazgeçebilir.

d) Davalı ancak davacının gözetimi altında kızını ziyaret edebilir. "Görüldüğü gibi, İsviçre Mahkemesi, hiçbir neden göstermeden davalı kocanın isteği dışında bir boşanmaya ve babanın çocuğunu bir daha görmesini imkân vermeyecek şekilde kişisel ilişki kurmak suretiyle velayeti, ortak yaşamı hiçbir yasal neden yokken bozan ve çocuğuna sahip çıkan babayı 6 ay hapse mahkûm ettirmekle kalmayıp, onu hataya düşürerek İsviçre'ye davet edip cezasını infaz ettiren davacı anneye verebilmektedir. Öyle ki, babanın pasaportunda bulunan çocuğun kaydına dahi tahammül gösterilmemektedir.

Velayetin anneye verilmesinin diğer önemli bir sonucu, tamamen İsviçre toplumunun yararı gözönünde bulundurularak verilen hükmü tanımakla eş anlamlıdır. Zira çocuk İsviçre'ye gittikten sonra baba, çocuğunu ancak yukarıda belirtilen yerine getirilmesi imkânsız olan koşulları gerçekleştirdikten sonra görme olanağına, anne lütufta bulunduğu takdirde kavuşabilecektir. Kişisel ilişki ile ilgili olup tek taraflı milli yararlar göre düzenlenmiş olan yabancı mahkeme kararı, 2675 sayılı MÖHÜH Kanunu'nun 34, 38, 42. maddeleri uyarınca tanınmaz ve bu kararın yerine getirilmesi (tenfiz) ve tanınması sonucunu doğuracak şekilde hüküm kurulamaz.

Sayın çoğunluğun görüşü, çocuğa ve mensubu olduğu topluma ve yarar sağlayacak nitelikte olmadığı gibi bir Türk evladını peşinen katolik mezhebinin kurallarına göre eğitilmiş ve Türklükle ilgisi kesilmiş yabancı bir kimse durumuna getirme sonucunu doğuracak niteliktedir. Diğer yandan 2675 sayılı Yasanın öngördüğü usul kurallarına aykırıdır. Türk Mahkemesi bir tarafı bu ölçüde mağdur edecek bir karar verme imkânına sahip değildir.

Açıklanan nedenlerle sayın çoğunluk görüşüne katılamamıştır. Örnek nitelikte olan yerel mahkeme kararının onanması görüşündeyiz.

E. Aydın Özkul
9. Hukuk D. Üyesi

Nedim Turhan
2. Hukuk D. Üyesi

Ekrem Serin
9. Hukuk D. Üyesi

YARGITAY 2. HUKUK DAİRESİ'NİN 14.4.1992 GÜN 4086/4386 SAYILI KARAR

Ercüment Ulusay ile Eva Ulusay arasındaki boşanma davasının yapılan muhakemesi sonunda tarafların boşanmalarına dair verilen hüküm velayet yönünden davalı taraftan temyiz edilmekle, evrak okunup gereği görüşülüp düşünüldü.

Ana yanında kalmasının çocukların bedeni, fikri ve ahlakî gelişmesine engel olacağı yolunda ciddi ve inandırıcı deliller bulunmadığı halen mevcut veya ileride meydana gelecek tehlikelerin varlığı da iddia ve ispat olunmadığı halde özellikle ana bakım ve şefkatine muhtaç yaştaki 1988 doğumlu küçüğün velayetinin babaya verilmesi usul ve kanuna aykırıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen kararın gösterilen sebeple (BOZULMASINA) 14.4.1992 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

MUHALEFET ŞERHİ

Karı koca olan taraflar arasındaki geçimsizlik ortak çocuk Esin'in yetiştirilmesinde kendisine verilecek kültür ve eğitim şeklinde eşler arasında oluşan fikir ayrılığından kaynaklanmıştır. İsviçre uyruklu olan anne çocuğa katolik mezhebi kurallarına göre baba ise Türk gelenek ve göreneklerine uygun olarak eğitilmesini istemektedir.

Tarafların bu konuda anlaşma sağlayamamış olması boşanmayla sonuçlanmıştır. Anne İsviçre mahkemesine açtığı dava ile boşanmayı ve velayet hakkını, davacı koca ise Türk yasasına başvurarak boşanma ve velayet hakkını elde etmiştir.

Davalı kadın velayetin kendisine verilmesi gerektiğinden söz ederek temyiz isteğinde bulunmuş, boşanma temyiz isteği dışında tutulmuştur.

Mahkeme çocuğun uzun süreden beri Türkiye'de baba yanında Türk gelenek ve göreneklerine uygun olarak büyüdüğünü, bu konularda belirli alışkanlıklar ve bilgiler edindiğini içinde büyüdüğü ortamın değiştirilmesinin çocuğun maddi manevi gelişmesini olumsuz yönde etkileyeceğini vurgulayarak velayeti babaya vermeyi uygun görmüş ve anne yararına hakka hukuka uygun kişisel ilişki düzenlemesi yapmıştır.

Velayeti dava konusu olan Ersin 1988 doğumlu olup, beş yaşını bitirmek üzere-dir. Bir yıl sonra 8 yıllık ilk eğitime başlayacaktır.

Aile, Türk toplumun temelidir. Devlet ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretim ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilat kurar (Anayasa Md. 41). Eğitim ve öğretim, Atatürk ilkeleri ve inkılâpları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre devletin gözetim ve denetimi altında yapılır... (Anayasa md. 42).

Türk Milletinin bütün fertleri, Atatürk inkılâp ve ilkelere ve Anayasa'da ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı, Türk Milletinin milli, ahlakî, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimsemeye, kurmaya, geliştirmeye, ailesini vatanını, milletini sevip yüceltmeye, Anayasa'nın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokraside, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmeye yeterli şekilde eğitim ve öğretimi almak ve geliştirmekle yükümlüdür (1739 sayılı Temel Eğitim, Öğretim Yasası madde 2).

Görüldüğü gibi temel eğitim ve öğretim yasası, Türk vatandaşlarının, Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak milli birlik ve bütünlük içinde ekonomik, sosyal, kültürel kalkınmayı desteklemek, hızlandırmak ve en önemlisi Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı seçkin bir ortağı yapma görev ve yükümlülüğünün bulunduğu ve bu ilkeleri gerçekleştirecek bilgi ve beceriyi kazanmaya zorunlu görmüştür. Ancak Türk toplumuna ve Vatan bütünlüğüne yönelik olumlu adımların yalnızca maddi bilgiler edinmekle gerçekleştirilmesi her zaman ve genellikle olanaklı olmaz. Bunun için ayrıca Türk tarihinden, gelenek ve göreneklerinden, milli duygu ve düşüncelerinden ve bunların tarihi, milli, ahlaki, maddi, manevi değerler içinde biçimlenip geliştirilmesi de zorunludur.

Bu nedenledir ki 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Yasası 4. maddesiyle "Türk vatandaşı kız ve erkek çocuklar öğrenimlerini resmi veya müsaadeli özel okullarında yapmak zorundadır" ilkesini Temel Eğitim ve Öğretim Yasasının 112. maddesi, din kültürü, ahlak eğitimini ilk-orta-lise ve dengi okullarda okutulmasını zorunlu ders olarak benimsemiştir. Din, ahlak ve mesleki terbiyede öğretim kurumlarıyla, aileye birlikte görev verilmiştir. Medeni Kanununun 264/2, 265. 266. maddeleriyle ana babaya verilen bu görevlerle eğitim kurumlarının benimsediği düşünce ve ilkeler arasında sıkı sıkıya ve vazgeçilmesi mümkün olmayan zorunlu ilişkiler vardır. Bu iki kutsal kurumun birlik ve beraberlik içinde olması halinde amaca uygun kişilik kazandırılabilir.

Çocuğun dini ve mesleki terbiyesinde ana baba eşit haklara sahiptir (M.K. 264-265). Nesebi düzgün olan çocuk babanın velayetine tevdi edilmemiş olsa bile, onun ismini taşır ve onun vatandaşlık haklarına sahip olur (M.K. 259). Ana, baba ve çocuk birbirlerine karşı aile yararlarının gerektirdiği yardım, görüp gözetme görevleri ile yükümlüdürler (M.K. m. 260).

Bu ilkelerin ışığı altında İsviçre yasalarına gelenek ve göreneklerine, dinine uygun eğitime tabi ututulacak Türk vatandaşı çocuk bakın nelerden yoksun kalacaktır.

a) Türk tarihinden, gelenek ve göreneklerinden, milli duygu ve düşüncelerinden, bunların tarihi, milli, ahlaki, maddi, manevi değerleri içinde biçimlenip gelişmesinden,

b) Emperyalizme karşı gerçekleştirilen milli mücadelenin oluşumu ile bunun sonucu Büyük Önder tarafından gerçekleştirilen ve Türk Milleti'nin vazgeçilmez hasletlerini oluşturan ilke ve inkılâplarının kapsam ve niteliğinden ve Türk milletine kazandırdığı milli birlik ve bütünlükten, Yurtta barış, Dünyada barış ülküsünden,

c) Türk milli eğitiminin amaçladığı atalarının tarihi gelişim içindeki cesaret, fedakârlık ve kahramanlıklarından örnek olarak yurduna toplumuna hizmet verme duygusunu, yurt sevgisini, yurdunu tanıma ve tanıtmaya olanaklarından, Avrupalıların düşünce biçimine aykırı olarak geniş ailenin Türk toplumunun temelini oluşturduğundan (M.K. 318-151), ailenin benimsediği ahlaki ve manevi değerleri koruyup geliştirme duygusundan,

d) Vatandaşı olduğu topluluğun tabi olduğu milli, manevi değerlerden habersiz, buna karşılık her vesile ile, Türkün barbarlığını dünya kamuoyuna yayma çabası içinde bulunan ve bunun tarihi süreçler içinde yaymayı, işlemeyi amaç edinmiş bir ortamda yetişip gelişmesine ve en azından damarında bulunan Türk kanından utanç duyabilecek bir eğitim sistemiyle baş başa kalacaktır.

Velayetin düzenlenmesinde çocuğun gelecekteki yararı yanında bağımlı olduğu topluluğun yararları da daha önemli bir etkidir. Çünkü kişi fanidir, baki olan millettir, milletin bekası bireylerinin onu yaşatma, yüceltme azim ve iradesine bağlıdır. Nitekim bu konuda yetersizlik görülmüş ve bu boşluk (1985 yılı hazırlanan T.M.K.Ö.T.nın 144-145. maddeleriyle "velayet düzenlenmesinde çocuğun özellikle sağlık, terbiye ve ahlak bakımından yararları esas tutulur") şeklindeki ifadelerle doldurulmuştur. Ön tasarıda belirtilen terbiyenin yukarıda açıklanan milli eğitim ve öğretim temel yasasının benimsediği terbiye şekli olduğundan kuşku yoktur. Bu düzenleme çocuğun milli yararları ile toplumun yararlarının dengelenmesini amaçlamaktadır.

Sayın İsviçre mahkemesi ana babayı boşamış ve çocuğun velayetini anneye vermiştir. Bu kararla düzenlenen velayet fıkrası aynen aşağıya alınmıştır. (Horgen Bidayet Mahkemesi : 02901074-11/RamR 3/a-9.7.1991'in kısmen kararı)

Davcı Anne 1949 doğumlu katolik

Davalı Baba 1952 doğumlu Türk-Müslüman

Sonuç : 1- Her iki tarafın evliliği Medeni Kanun'un 142. maddesine göre boşanma ile sonuçlanacaktır. Boşanmayı gerektiren nedenlere kararda yer verilmemiştir.

2- Esin isimli, 2.9.1988 doğumlu ortak çocuğun bakımı ve velayeti davacı anneye verilecektir.

Davalının ortak çocuk Esin'i hemen İsviçre'ye geri getirip, davacıya verilmesine zorunlu kılınacak,

3- a) Davalıya kızı Esin'i senede 3 hafta yazın 1 hafta kışın İsviçre'de ziyaret etme hakkı tanınmıştır.

b) Davalı ziyaretini 3 ay önceden yazılı olarak davacıya bildirmesi gerekir. Şayet davacı davalının belirttiği ziyaret tarihlerini kabul etmez ise davacının oturduğu bölgenin kanuni okul tatillerinde yani yazın ilk üç haftada, kışında spor tatilinin (Şubat ayı) son haftası kanunen ziyaret günleri olarak geçerlidir.

c) Davalı, kızı Esin'i ziyaret etmeden önce, pasaportunu gereken ziyaret süresi içinde Wödenswil çocuk esirgeme kurumuna geçici olarak bırakmalıdır.

Davalı kızı Esin'i İsviçre'ye getirdikten sonra gereken belediye dairesinde kızının pasaportundaki kaydını derhal iptal ettirmelidir.

Şayet davalı bu şartları gerçekleştirmez ise davacı kendi haklarını koruyup kızı Esin'i davalıya göndermekten vazgeçebilir.

d) Davalı ancak davacının gözetimi altında kızını ziyaret edebilir.

Görüldüğü gibi, çok uygar bilinen bir ülkenin mahkemesi, hiçbir neden göstermeden davalı kocanın isteği dışında boşanmaya ve babanın çocuğunu bir daha görmesine imkân vermeyecek şekilde kişisel ilişki kurmak suretiyle velayeti ortak yaşamı hiçbir yasal neden yokken bozan ve babayı hasımhane bir tavırla ve suçu çocuğuna sahip çıkan babayı 6 ay hapse muhkûm ettirmekle kalmayıp onu hataya düşürerek İsviçre'ye davet edip cezasını infaz ettiren davacı anneye verebilmektedir. Öyle ki babanın pasaportunda bulunan çocuğunun kaydına dahi tahammül gösterilememektedir.

Velayetin anneye verilmesi demek; tamamen İsviçre Medeni Kanunu'na göre verilen hükmü tanımakla eş anlamlıdır. Zira çocuk İsviçre'ye gittikten sonra baba çocuğunu ancak yukarıda belirtilen yerine getirilmesi imkânsız olan koşulları gerçekleştirdikten sonra görme olanağına anne lütufta bulunursa kavuşabilecektir. Kişisel ilişki ile ilgili olup tek taraflı milli yararlar göre düzenlenmiş olan yabancı mahkeme kararını 2675 sayılı MÖHUK. yasasının 34, 38, 42. maddeleri uyarınca tanınamaz ve bunların yerine getirilmesi (tenfiz) ve tanınması sonucunu doğuracak şekilde hüküm kurulamaz.

Sayın çoğunluğun görüşü çocuğa ve mensubu olduğu topluma yarar sağlayacak nitelikte olmadığı gibi bir Türk evladını peşinen katolik mezhebinin kurallarına göre eği-

tilmiş ve Türklükle ilgisi kesilmiş yabancı bir kimse durumuna getirme sonucunu doğuracak niteliktedir. Diğer yönden 2675 sayılı yasanın öngördüğü usul kurallarına aykırıdır.

Bu nedenlerle belirlenen görüşe karşıyım. Örnek nitelikte olan yerel mahkeme kararının onanması gerekir.

Üye

Nedim Turhan

KADIKÖY ASLİYE 4. HUKUK MAHKEMESİNİN 13.12.1991 GÜN 999/880 SAYILI KARARI

Taraflar arasındaki davanın mahkememizde yapılan açık duruşması sonunda:

G.D. İddia : Davacı vekili tarafların 1987 yılında evlendiklerini, Esin adında müşterek çocuklarının bulunduğunu, davalının İsviçre uyruklu bulunup müşterek çocuğun yetiştirilmesinde kendi örf adetlerini kullandığını, taraflar arasında saygı ve sevginin kaybolduğunu ve Türk düşmanlığı yaratacak şekilde tutum ve davranışlarının şiddetli geçimsizliğe yol açtığını belirterek tarafların boşanmalarına ve velayetin davacıya tanınmasına karar verilmesi talep ve iddia olunmuştur.

Savunma: Davalı vekili tarafların İsviçre Horgen mahkemelerinde boşandığını, bu nedenle davanın konusunun kalmadığını, derdestlik iddiasının olduğunu, velayetin davalıya tanınması gerektiğini, ancak taraflar arasında geçimsizlik bulunduğunu belirtmiştir.

İnceleme ve gerekçe : Dava MK. 134/1 madde hükmüne dayalı evlilik birliğinin sarsılması ve müşterek hayatın kurulamaması nedenine dayalı boşanmaya ilişkindir.

Uyuşmazlık konuları resen belirlenmek ve tüm deliller toplanılmak ve serbestçe değerlendirmek suretiyle dava sonuçlandırılmıştır. Tarafların 1987 yılında evlendikleri, Esin adında müşterek çocuklarının bulunduğu nüfus kaydı ile sabittir. Türk Vatandaşlık Kanununun 5/2 maddesinde evlenmenin butlanına karar verilmesi halinde akitte hüsnüniyetli olan kadının Türk vatandaşlığını muhafaza edeceğini hükme bağlamıştır. Ayrıca Kanununun 6. madde hükmüne göre koşulları taşıyan yabancıların istek halinde Türk vatandaşlığına alınmalarına karar verilebilmektedir. İstisnai olarak vatandaşlığa alınma esaslarını ve koşullarını düzenleyen 403 sayılı kanununun 7.b bendi de bir olanak sağlamaktadır^{1,2,3,4,5.}

1 Kaleli Şakir Y, Namık-Boşanma Hukuku C. 2, Ank. 1988, sh. 1754.

2 Y.2.H.D. 14.1.1986 gün 11103/97

3 Y.2.H.D. 15.5.1985 gün 2674/4577

4 Y.2.H.D. 26.5.1986 gün 3520/5471

5 Y.2.H.D. 22.11.1984 gün 9493/9667

Öyle ise, ister evlenmeye bağlı olarak kendiliğinden isterse evlenme sonrasında bakanlar kurulu kararıyla bir Türkle evlenen yabancı kadın Türk vatandaşlığını kazanmakta, kocanın tabiyetini elde etmeyi sağlamaktadır. 403 sayılı kanun ile bir Türkle evlenen yabancı kadının Türk vatandaşlığını kazanabilmesi konusunda iki ayrı olanak öngörülmektedir. Yabancı uyruklu kadının Türk vatandaşlığına geçme yolundaki isteği evlenmenin evlendirmeye yetkili Türk makamları önünde yapılması halinde doğrudan o makama T.V.K. 42/a madde hükmünün sonucunda iletir. Zaten yasal bir zorunluluktur. Yabancı kadın Türk vatandaşlığına geçme isteğini yazılı olarak bildirmesi halinde beyanı alan makam bu evlenmenin tesciline ilişkin işlemli evrak ile birlikte T.V.K. 42 son madde hükmü gereğince o nüfus memurluğuna gönderir. Bu talebin yazılı olarak yapılması gerekmektedir. İncelenen nüfus kaydında böyle bir kaydın olmadığı belirtilmiştir. Ancak davacı vekili davalının 403 sayılı kanun gereğince Türk vatandaşlığına geçtiğini bildirmiştir. Ancak incelenen dosya münderecatına göre ve ayrıca İsviçre mahkemesinin kararı gereğince davalının 403 sayılı kanundan istifade ettiği anlaşılmıştır.

Dinlenen yeminli tanık beyanlarına göre, taraflar arasında şiddetli geçimsizliğin had safhada olduğu, evlilik birliğinin yeniden kurulması yönünde bir çaba gösterilmemesi ve davalının sürekli olarak İsviçre'de yaşamak istemesi neticesinde birliğin temelinden sarsıldığı oluş ve kabule göre benimsenmiştir. Hiç kimse dini inançlarından ötürü bu farkı gözetecek şekilde karşı yanı tedirgin etmesi beklenemez. Mahkemelerin milliyetleri de gözetecek şekilde karar vermesi düşünülemez. Taraflar arasında şiddetli geçimsizlik hususunda taraf vekillerinin kabulü gibi bir uyuşmazlık bulunmamaktadır. Taraflar arasındaki uyuşmazlık müşterek çocuğun velayeti ile Horgen Bidayet Mahkemesi asliye hukuk mahkemesinin kesinleşmiş ilamı üzerinde bulunmaktadır. Bu iki hususun ayrı ayrı uyuşmazlık konusu olması sebebiyle incelenmesi gerekmektedir.

a- H.M.U.K. nunu 541/1 maddesinin ahkamı şahsiyeye ve aile hukukuna yönelik yabancı mahkeme kararlarının tenfiz edilemeyeceğine ilişkin hükmün 2665 sayılı kanunla kaldırılırken ve bu suretle tenfiz olanağı getirilirken çok doğru bir yol izlenmiştir. Nitekim, Türkiye'nin 18.4.1974 tarihinde taraf olduğu Evlilik Bağına İlişkin Kararların Tanınması Hakkında Sözleşme'de benzer bir düzenleme getirmiştir. Buna göre, söz konusu 38. maddenin 5 ve son bendi yabancı mahkeme kararlarının kişi hallerine ilişkin bulunması halinde Türk kanunlar ihtilafı kuralları gereğince yetkili kılınan hukukun uygulanmaması tenfizi engelleyen bir unsur olarak görülmüştür^{6,7}.

Ancak bu hüküm yabancı mahkemede davalı olan Türk vatandaşları hakkında verilen kişi hallerine ilişkin bir karar dolayısıyla bu durumda olanları korumak amacıyla getirildiğinden, Türk vatandaşlarının davacı sıfatıyla Türk mahkemelerinden elde ettikleri kişi hallerine ilişkin kararları kapsamaktadır. Anılan mahkeme kararının incelenmiş bulunması sonucunda kesinleşmiş olduğu açıktır. Ancak, boşanma kararı almış olmaları

6 Kaleli Şakir Y. Nakım Boşanma Hukuk C. Ank. 1988, sh. 2010.

7 Y.2.H.D. 25.6.1987 gün 4539/5571.

rına rağmen söz konusu bu ilamın tenfizi için mahkemeye 2675 sayılı Kanunun 38. maddesinde hüküm gereğince baş vurmayı, Türkiye'de ayrıca boşanma davası açmalarını yasaklayan hukuki bir engel bulunmadığından davalının bu yöndeki itirazlarının reddi gerekmektedir^{8,9}.

2675 sayılı kanunun 28. maddesinde yer alan dava açılmaz ise şeklinde hüküm hukuki engeller sebebiyle ülkede dava açılma imkânının mevcut olmaması amacına yöneliktir. 21 Şubat 1328 tarihli olup ecnebilerin hukuk ve vazifeleri ile ilgili geçici kanunun 4. maddesinde boşanma davasının açılması tarafların ortak iradesine tabi tutulmuş idi. İşte bu nedenle davacı davasını Türkiye'de açabilecektir. Zaten bir Türk vatandaşının hak aramasının engellenmesi Anayasal hakkın kısıtlanması sonucu doğuracağından buna cevaz verilmesi doğru değildir. Davacının ikametgâhına göre davasını açmış bulunması sebebiyle uyuşmazlığın esasının buna göre çözümlenmesi ve davanın yürütülmesi gerekmektedir.

Davacının, yabancı mahkeme ilamının tanınmasına ilişkin bir davaya muhatap olması nedeniyle artık ortada boşanma davasının konusuz kalacağına ilişkin davalı vekilinin görüşüne de itibar olamaz. Kural olarak Türk mahkemelerinden verilmiş kararların ancak kesin hüküm teşkil ettikleri açıktır. Bunun istisnası ise 2675 sayılı kanunun 38 ve sonraki mahkeme hükümleri gereğince yabancı bir mahkeme kararının tenfizi neticesinde oluşacak olan karardır. 2675 sayılı kanun gereğince tenfizine karar verilmemiş ve böylece HUMK. 445. madde hükmü gereğince kesin hüküm niteliği almamış bir karara da dayanılması gerekmemektedir.

b- Davacının velayet yönünden küçük Esin'in velayet hakkını tarafına bırakılması talebine karşı davalının Horgen Bidayet mahkemesinin kararına dayanıp velayet bakımından kesinleşmiş mahkeme kararı bulunduğunu ileri sürmesi de yukarıda anılan gerekçelere uygun düşmeyip ortada HUMK. 445. madde hükmü gereğince kesinleşmiş ve kesin hüküm niteliğini almış bir hüküm bulunmadığından ayrı inceleme konusudur. Küçük Esin'in yıllarca Türkiye'de kalmış bulunması Türk adet ve örflerine uyum sağlaması ve Türkiye'de yetişmesi onun için bir ayrıcalıktır. Yeniden davalı yanında İsviçre'de onun yetiştirmek küçük Esin bakımından çelişkili bir durum yaratıp ilerde ruhsal durumu üzerinde bozukluk yaratacaktır. Belki, İsviçre'de küçüğün yetişmesi tahsili yönünden uygun düşebilir diye düşünülmesi de mümkündür ancak, gençlerin önce karakterlerinin teşekkül etmesi gerekir. Karakter yapısının doğum tarihi gözönüne alınarak, Türkiye'de yıllardır yetişmesi sebebiyle artık bir Türk gibi yetiştirilmiş bulunması sebebiyle ve davacının yanında bulunması gözönüne alınarak, onun hayata ve zorluklara göğüs germe-sinde davacı baba yanında bulunarak yetiştirilmesi geleceği bakımından da uygundur. Davacı babanın küçük Esin'in yetiştirilmesinde maddi ve sosyal imkânları da değerlendirilerek küçüğün velayetinin davacıya tanınması gerekecektir.

8 Y.2.H.D. 14.1.1986 gün 11103/97.

9 Y.2.H.D. 15.5.1985 gün 2674/4577.

Bu itibarla, davacı vekilinin iddiasının yapılan yargılama ve toplanan delillere göre:

a- Taraflar arasında şiddetli geçimsizliğin aile birliğini temelinden sarsacak derece olduğunun oluş ve kabule göre belirlenmesine,

b- Horgen Bidayet Mahkemesi'nin kararının HUMK. 445. madde hükmü gereğince kesin hüküm niteliği taşıyacak şekilde 2675 sayılı Kanun'un 38. madde hükmü doğrultusunda tenfizinin yapılmış bulunmamasına dayanılarak davacının mahkememizde dava açma hakkının anayasal bir hak olmasına,

c- Tarafların müşterek çocukları Esin'in velayetinin takdiren davacı babaya bırakılmasına karar verilmesi vicdani kanaatına varılmıştır.

HÜKÜM : Yukarıda açıklandığı üzere :

1- İstanbul ili, Fatih ilçesi, Ördek Kasap, cilt no : 059/05, sayfa no : 40, kütük sıra no : 327'de nüfusa kayıtlı bulunan Recep-Bedriye'den olma, 5.1.1952 doğumlu ERCÜMENT ULUSAY ile Johann Walter-Maria Therosiu'dan olma, 2.11.1949 doğumlu EVA ULUSAY'ın M.K. 134/1. maddesi gereğince BOŞANMALARINA

2- 7.700.-TL. karar ve ilam harcından davacının peşin karşıladığı 5.000.TL. harç bedeli düşüldüğünde kalan, 2.700.-TL. harcın davacıdan alınmasına,

3- Davacı tarafından yapılan ve aşağıda dökümü gösterilen (40.000. TL.) giderin davalıdan tahsiline,

4- Davalı tarafından yapılan giderlerin takdiren üzerinde bırakılmasına,

5- Tarafların müşterek çocukları küçük Esin'in velayetinin takdiren babaya tanınmasına,

6- Küçük Esin ile davalı arasında kişisel ilişkinin düzenlenmesi ile davalının İsviçre'de bulunmasına göre küçük Esin ile davalı arasında her yılın Ağustos veya Temmuz aylarının 1'inden ve saat 9.00'dan başlayıp aynı ayın 15'ine ve saat 17.00'ye kadar devam edecek şekilde Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde olmak üzere davalı küçük Esin arasında görüşme ve kişisel ilişkinin düzenlenmesine,

7- Avukatlık ücret asgari ücret tarifesindeki esaslara göre takdiren 100.000.- TL. maktu ücreti vekâletin davalıdan alınıp, davacıya ödenmesine,

8- Davalı tarafından maddi ve manevi tazminat ile nafaka talebi olmadığından karar ittihazına yer olmadığına dair,

Yargıtay yolu açık olmak üzere taraf vekillerinin yüzlerine karşı verilen karar açıkça okunup, usulen anlatıldı. 13.12.1991